

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

"Danica" izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarici -prejemna za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl. ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 20. listopada 1885.

List 47.

Jedro naj novejšje enciklike sv. Očeta Leona XIII.

Po pravici imajo sv. Oče Leon XIII pridevek „luč na nebu“, ker s tako učenimi in modrimi okrožnicami ni kmali kak papež svetá razsvitljeval, kakor sedanji. Zopet novo encikliko so 9. t. m. med svet razposlali, in ta obravnava zlasti nauk, kakošna mora biti keršanska državna ustava: „De civitatum constitutione christiana.“ Ker je vse delo zelo obširno, skusili bomo bolj ko je moč ob kratkem čast. čitateljem podati jedro tega preslavnega novega dela — po posnetku kakor ga ima „Germania“.

Pravica vladne oblasti, pravi enciklika, ni navezana na kako posebno obliko (da naj bode n. pr. ravno popolno samodržtvo, kakor na Ruskem, ustava, kakor v Avstriji, ljudovlada ali republika, kakor na Francoskem itd.); toda pri vsakoršni vladi so oblastniki terdo zavezani pred očmi Boga, naj višega Vladarja, in Bog mora pri njihovem vladanju biti zgled in naj višji postavodajavec.

Vlada mora biti pravična, ne samosilska (trinoška), ampak kakor očetovska . . . vladati mora v korist podložnikov, zakaj višji je le samo zato višji, da naj skerbi za blagor vladane dežele. Nikakor se ne smé zgoditi, da bi državna oblast služila le samo v korist enemu ali nekterim, sej postavljena je za občinski blagor . . . Po tej poti bode očitna oblast našla spoštovanje pri podložnih. Ako so namreč le-ti prepričani, da predpostavljeni imajo svojo oblast od Boga, bodo tudi spoznali, da podložni mora vladarju biti pokoren in zvest, kakor otrok očeta. Toraj je hudobija žaljenega veličanstva ne le zoper ljudi, ampak tudi zoper Boga, ako kdo pokoršino odreče in s pomočjo množice zbudí upor.

Taka država nima nič na sebi, kar bi vladarjevemu veličastvu bilo neprimérno ali nepristojno, in pravic in veličastva kratko in malo ne zmanjšuje, jim še le moč daje in jih dela bolj častitljive. In ako se reč bolj natanko prevdarja, je očitno, da taka državna oblika ima v sebi veliko večí popolnosti, kakor drugačne države, in iz nje bi moral cvesti prelép sad, samo ako bi posamezni oddelki svoje dolžnosti popolno spolnovali, kakor so jim izročene.

Dalje se bolj natanko naštevajo lepi sadovi, ki cvetó v taki državi, kjer se vse dela v oziru na Boga.

V taki državi se nahaja vse, kar grež Bogu in kar ljudém in je prav razdeljeno: zavarovane so pravice državljanov po božjih, natornih in človeških postavah; določene so dolžnosti posameznih po modrosti in zadostno je vterjeno, da se res spolnujejo. Posamezni človek je prepričan, da us teju silo nevarnem in težavnem potu proti večnemu mestu ima varne vodnike in pomočnike za doseg tega namena; ravno tako vé, da mu drugi pripomorejo za varnost. blagostanje in druge koristi sedanjega življenja. Domače družbinstvo je vterjeno s svetostjo edine in neločljive zakonske zveze. Skerbi in dolžnosti zakonskih so vravane po modri pravici in pristojnosti. In tako so lepo in modro vravnane razmére med možem in ženo, med starši in otroci, postave se ravnaajo po pravici in blagru ljudstva, ne pa po goljušjivi volji množine; oblast vladarja dobí več kot zgoli človeško veljavo, pa je tudi v mejah, da ne odstopi od pravice in mére ne prestopi v svojem zapovedovanji. Pokoršina podložnikov ima duhovno vrednost in častitljivost, ker ni zgoli človeška službenost, temné veljá kakor pokoršina do Boga, ki po ljudéh gospoduje. Kdor je prešinjten in prepričan o tej razmeri, on vé, da pokoršino Bog zahteva, in da nezvestoba, upor in rogovilstvo zoper očitno oblast je prepovedano, je zoper Božjo voljo in pravico. (Kenec nasl.)

Spomenica

na

osemstoletnico fane Št-Vidske nad Ljubljano.

Nekteri zgodovinski posnetki.

1085—1885.

Sostavil Šentvidčan.

(Dalje).

Časi za Leopolda I in dalje.

Vojaka končuje ljudi in premoženje. Kmečki stan služil je cesarju, mu dajal vojaški davek, pa tudi je bil obkladan z dajatvami za grajščake. Št. Vidci, posebej Podgora, Trata, Peržan, Glinica, Dravlje, Kosce, Šiška so dajali obtežni davek svoji grajski gospodini grajščini Kolenbergovi. Kmet je delal tlako 112 dni z vprego, in bilo je marsikaj nezadovoljnosti in pritožb.

kar pa je bolje, da se na dan ne vleče; vsi stanovi naj bi bili in naj bodo med saboj v prijaznosti in zadovoljnosti, to je po keršansko.

Modri cesar Karol VI. si na vso moč prizadeva osrečiti svoje dežele. Posebno gleda na to, da se pota in ceste popravljajo in zboljšujejo. Čez Ljubelj na Koroško je široka na kačo speljana cesta in naši tovarniki si napravijo velike vozove za vprege po 4 ali 6 konj. Blagó prevažajo iz Tersta na Dunaj in si upajo še dalje — do Pariza — zatoraj so njih vozovi „parizarji“ imenovani. — Takí voznik ima 2, 3, 4 parizarje in Kosoščani imajo po 16—24 konj za vprego. Maršikateri je zelo obogatel; tako Mali v Dvoru. On prevažal iz Ljubljane v Kranj in tako obogatil, da meri tolarje na merice; to ga stori osornega; nekoč, ko Sora most vzame, in Mali privozi iz Kranja v Medvode, požene konje z vozom v derečo vodo; toda Sora požre konje voz in blago.

Po cesarju Karolu VI bila je njegova umna in pobožna hči Marija Terezija 40 lét naša cesarica in vladarica. Po materino je skerbela za državljanje, vojaške in kuptijske šole je rada obiskovala, ljudske šole po kmetih so se pričele.

Naša velika cesta iz Št. Vida v Ljubljano je bila napravljena ta čas kar naravnost čez Podgorsko, Dravljansko polje in skozi Šiško; imenuje se Marije Terezije cesta. Tudi za kmetijski stan, ki je bil vkljub temu, da je steber državi, odveč obložen, akerbela je cesarica. Pod vlado njenega sina je bil nekoliko zboljšán kmetijski stan, da so bili proti ne preveliki odkupnini za svobodne posestnike razglašeni in kmet iz sodnje oblasti grajščinske v lastno cesarsko sodnijo vzeti. Pričeli so kmetje korun (krompir) saditi, sadno drevje zlahtniti, sétev spreminjati, na drugo in na tretje leto pa praho orati. Podgoro, na Povovčevi zemlji, pri potoku ob poti so bili nasadili murbno drevje za sviloprejke; pašnike in hribe so si razdelovali ter mejnike stavili.

Hiše županov in boljših kmetov imajo pisane vogale, na stenah slikane svete podobe, številke so zaznamovane.

O Marije Terezije časih, kakor je že omenjeno, so vpeljali šole. Št. Vidška fara pošilja svoje otroke, katere gospodje duhovni pripravljajo za poduk, v Ljubljano v šolo. Med takimi učenci je tudi znani Val. Vodnik, Žibretov iz Jame v Gornji Šiški, ki je bil rojen 1. sveč. 1759 in kerščen v Št. Vidški cerkvi. Tega sošolci so bili: Mali iz Dvora, Hočvarjevi (Sušteršič) iz Medna, iz Guncelj Krivinovi, iz Vižmar Erženovi (Séver), iz Poljšan Puklarjevi, iz Žapuž Županovi (Berlic), iz Dravelj Pišjakovi (Koman).

L. 1760 je v Št. Vidu za župnika Francišk Marn, iz Kranja doma, ki je poprej bil 4 leta 6 mesecev in 10 dni za kapelana v Vodica, pozneje v Naklem, l. 1754 je izvoljen za župnika v Krašnje, odkoder je prišel v Št. Vid. Umerl je 28. sveč. 1775, star 66 lét.

Tega leta je tukaj pokopan tudi Murgel, najemnik grajščine „Pepensfeld“ (Kolenbergove).

L. 1785 je ustanovljena predmestna fara v Ljubljani v čast Marijinega ozranenja, iz naše Št. Vidške fare so bili izročeni gospodom očetom Franciškankom farmani iz spodnje Šiške, podružnice v čast sv. Jerneju. Ker se ljudje v Št. Vidski kraj radi naseljujejo in ljudstvo številniše prihaja, podaljšajo pokopališče, na katero je bil l. 1786, 20. aprila, prvi pokopan Matej Bučar, domačin; njegov grob je blagoslovil namestnik Martin.

L. 1788, 16. avg. umre nagle smerti Št. Vidski župnik Matija Modic ob ¾,11 uri po noči; grob mu blagoslovi Gregor Smolič, župnik Vodiški.

L. 1789 pokopljejo v Št. Vidu v mertvaški kapeli gospodinjo iz Cekinovega grada. V ta grob položé čez

6 let njenega moža Lorenca, plemenitega Szögyinove egerške radovine, ki je bil husarski stotnik, še le 54 let star, deželni poslanec za Kranjsko. Umerl je v počasni bolezní za gujilo merzlico.

L. 1791, 13. pros. zagrebejo na Št. Vidskem, lepem pokopališči merliča Karola grofov Petazijevih, iz Ljubljane; ta grob blagoslovi župnik Gradner.

Kerščanska cerkev je dobra mati, ki skrbi za svoje od sibelke do groba; pa še potem v večnosti. Ostali živi priperočajo svoje ranjke sveti Cerkvi in vstanovljajo sa. meše za vérne duše v vicah.

L. 1775 je v Št. Vidu že 40 maš vstanovljenih. Nekateri so:

Za ranjcega Jurija Koman-a, kapelana Lipoglavkega Florijančič-a, Jožefa Porent-a, Fr. Marn-a župnika Št. Vidškega, Andreja Robida, Valentina Dacar-ja, Jožefa Potočnika, Barbaro Jelovšek, Jakoba Dobnikar-ja, Luka Dobnikar-ja, Matevža Dobnikar-ja.

Št. Vidci, dobri ljudje, pomagajo sosedom pri zidanih ali one cerkve. L. 1711 pomagajo cerkvi Marijini na Šmarni gori, da je v tako lepi podobi na novo postavljena; tadanji Vodiški župnik je bil Anton Juraj, domačin Lokarjev.

Tudi na Skaručini, v čast sv. Luciji, pomagajo pobožni Št. Vidci k cerkvi, da je ozaljšana; slikal jo je slavni Fr. Tomšič, Ljubljancan. Že je pa tudi Božja pot na Dobrovi vabila pobožne romarje iz vse Kranjske dežele. Ob obzidji okoli cerkve je stalo po 15 spovednic in pobožne procesije dohajajo tje kaj iz cele stare Št. Vidške fare, posebno še iz Ljubljanskega mesta. L. 1723 se je pa Dobrova ločila od stare matere fare Št. Vidške in je sama za se postala. Ljudstvo jo imenuje: Lesno faro, svoje cerkve ima v vaseh: Dobrova, Brezje, Gabrije, Smrekovo.

L. 1726 je v Št. Vidu za župnika Fortunat Šneider, ta čas je cerkev sv. Jakopa v Štanežicah prenovljena. Stranska oltarja sta posvečena: eden sv. Luciji, drugi sv. Florijanu. L. 1789 pozidajo novo cerkev v čast sv. Marjete v Horjulu in za farno cerkev.

(Dalje prih.)

Človek in žival.

(Dalje.)

Dalje se kaže velika prednost človekova pred živalijo v tem, da si človek nabira skušenj, skuša svoje vednosti obogatiti s ptujimi, ter jih obračati za dobre namene. Ima pa tudi zmožnost, da preiskuje vzroke stvari od najvišjih do najnižjih. Da, njega celo rado vednost sili, da si stavi različna vprašanja: Od kod je svet in kakšen je njegov stvarnik? Zakaj se navadno bliska, kedar germi; zakaj dežuje le tačas, kedar je oblačno, od kod štirje letni časi? Vpraša tudi sam sebe, od kod da je in čemu je na svetu? Ob kratkem, človek hoče vedeti o najmanjši stvarici. Tudi zvezde opazuje in spremlja na njih potih in že za več let naprej prešteje, kje in kedaj se bo ta ali una zvezda prikazala.

Kaj pa žival? Ali tudi ona premišlja o tacih rečeh? Gotovo ne; ko bi živali vedele, da so le zavoljo človeka vstvarjene, in da jih človek sme po svoji volji sebi v prid rabiti, gotovo bi se vse, vse združile, ter mu napovedale vojsko. Pa žival ne dela in ne misli družega, kakor samo to, kar mora, da ohrani sebe in svoj zarod.

Človek daruje zdravje, da, celo življenje, samo da vstreže svoji radovednosti. Človek ne hrepeni samo po telesnih rečeh, temveč on išče resnice, prave luči, da razpodi megle nevednosti; trudi se, da si razjasni in zagotovi, kar je bilo prej nejasno in negotovo. Kak na-

men so imeli in ga še imaje molje, ki se podajajo na sever, v strašne kraje, kjer v poltji leži vse v anagu in ledu zakopano? Kaj iščejo v onih mraznih krajih, kjer jim proti vsak trenutek smertna nevarnost?

Sila jih ne sili, nego radovednost, je li morda ondi gori še kaj suhe zemlje ali sled človeškega življenja.

Da pa človek zamore premišljevat v različnih rečeh, podelil mu je Stvarnik razum in pamet. Z razumom in svojimi čuti človek spozná, da biva kaka reč in kakšna da je. Pamet pa nas uči, od kod da je kakšna reč, čemu da je, in kako človek s spoznanimi rečnicami zopet druge najde. Iz tega sprevidimo, da človek brez razuma in pameti bi bil kakor neumna žival. Žival, postavim, vidi kamenje ležati po zemlji, pa se ne vpraša, iz česa da je in čemu bi se dalo porabiti. Žival po naravnem nagonu pozna le tisto, kar ji je potrebno ali škodljivo za življenje. Če veržeš psu kos zlata, ga bode morda povohal, dalje se pa ne bode zmenil zanj. Če mu pa pomoliš kos kruha, o potem pa bode tako blastnil po njem; pes toraj ne vé, da bi si za ono zlato lahko kupil kruha za več dni. Ne vé pa zato, ker ne zná misliti, toraj nima niti razuma niti pameti.

Ker pa smo prepričani, da smo zmožni delati to ali ono, dobro ali slabo, da lahko premišljujemo ali o Bogu, ali človeku itd., sledi iz tega, da imamo proste volje. Ker ima človek prosto voljo, je on zmožen Boga spoznati, ter tudi tako dela, da se z njim združi; lahko pa tudi človek Boga zaverže, ter po drugih rečeh hrepeni. Žival pa se zna misliti, toraj ji tudi ni treba proste volje.

Vse pa, kar človek razmišlja, vse resnice, ki jih najde, vse vednosti, ki si jih je po velikem trudu pridobil, hoče on tudi svojemu bližnjemu razodeti, pojasniti, da tudi drugi zvé, kar je enemu znano. Jezik je visoki zid, večna meja med človekom in živalijo, katera popolnoma loči človeka od živali.

Kje bi bile vede in umetnosti, ko bi človek ne znal govoriti? Kaj pomaga, če človek misli in ugiblje, ko bi pa teh svojih misli in čutil ne mogel razodeti? Človeški razum bi se toraj brez jezika nikakor ne mogel razviti, vse misli bi bile nekako otročje. Le če človek to, kar v serci čuti, in kar ga zdrava pamet uči, zamore z besedami jasneje povedati, postaja človeški duh vedno bolj živ, razum je bistrejši; tako da spoznava vedno več resnice, katere bi brez jezika težko spoznal. Človek, postavim, ki je od rojstva mutast, postane vedno bolj slabega uma; on ne more nikoli kake reči tako dobro razumeti, in to zato ne, ker se ne more z drugimi pogovoriti.

Tudi pri otrocih opazimo, da oni postajajo toliko razumnejši, kolikor bolje znajo govoriti. Človek ima sploh že od narave željo, da svoje misli tudi z besedami izraza. To vidimo pri mutcu, ki ali z rokami, obrazom ali s celim životom hoče povedati svoje misli.

In kako bi se sploh mogli učiti po šolah, ko bi se znali govoriti? Res, da človek včasih nekaj misli, kar še z besedami povedati ne more. Pa take misli so ali težko razumljive, ali pa šumi človeku po glavi naskrat toliko misli, da jih razverstiti ne more. Toraj glejte, kaka težava bila bi za učenika, ko bi moral on sam mutec zopet mutaste otroke poučevati. Morali bi otroci še veliko dalj v šolo hoditi, da bi se sploh kaj naučili.

Zato pa hvalimo Boga, da nam je dal ta predragi dar. In kake gibčen je človeški jezik! Z njim lahko razodevamo svoje veselje svojemu bližnjemu, in tudi on se z nami veseli. Z besedami razodevamo svojo otročjo ljubezen do očeta in matere in prijateljev. Z jezikom potokujemo svoje reve in našlogo, in precej je nam lažje pri serci.

In ko bi človek ne znal govoriti, kako pusto bilo bi na svetu! Vse bi bilo nekako mrtvo, kakor strahovi lazili bi ljudje po zemlji. Ne moremo si misliti brez jezika kratkočasne družbe, kjer bi se prijatelj samoglaš pogovarjali o raznih rečeh.

Človek pa si je tudi izmislil znamenja, s katerimi on svoje misli, ki jih je povedal z besedami, tudi lahko zaznamuje; človek namreč naučil se je pisati. Ne bi bilo še dosti, ko bi človek kaj premislil in potem drugemu povedal, ker oba lahko pozabita. Toraj, da se ne pozabi, zapiše se na papir, tako da se še čez več let lahko bere in uči. Le stopimo v kako knjigarno; cele skladavnice knjig je nakopičenih od verba do tal. Male, velike, učene in lahke umljive; človek bi moral sto in sto let živeti, ko bi hotel vse prebrati. In vse to naredil je človek s svojim duhom.

(Dalje p.r.h.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Ljubljani, 16. novembra. (Angelj varh.) V neko hišo v Ljubljani je prišel angelj varh. Kaj menita, v katero in kako? To je prav lahko uganiti. Angelj varh ima prav rad otročice, zato, ker so nedolžni in pa njegovega varstva najbolj potrebni.

Nekje v Ljubljani imajo prav obilno družino, zato so želeli, da bi angelj varh sprejel jo v svoje posebno varstvo. Kaj so tedaj storili? Angelj varh sam ni pokoren ljudem, ker je on čist duh in veliko bolj popolno bitje, kakor smo ljudje. Zato so si mislili v tisti hiši, da je najbolje, ako skažejo angelju varhu posebno čast, se priporočajo njegovemu varstvu, ga prosijo pomoči, in da bi to naznanili tudi očitno v djanji, dali so napraviti prav lep kip (štatuvo) angelja varha, in ga namenili postaviti v za to odločen prostor v hišni veži. In res, prišel je angelj varh v podobi, kaj lep angelj varh, da ga je bilo veselje gledati. Toda otročičem ga še niso hoteli pokazati, le neko šepetanje se je slišalo, da je prišlo nekaj v hišo. I kodaj se bode vendar pokazalo? tako se je popraševala otroška radovednost in mislila si, da dolgo to ne bode moglo ostati skrito, ker se je v saboto v veži nekaj pripravljalo. Prišla je nedelja in med maše so v pridigi zvedeli, da je ta dan za hišo nekaj praznik — spomin angelja varha. Po sv. maši pa se je vse razjasnilo. V veliki sobi so ga videli pred seboj postavljenega na pogrnjeni mizi, neznanu mlega a resnobaega lica, s palico v roki, s peroti — kot pravi krilatec, in pred seboj ima ljubeznivega dečka. To je bilo gledanje! Ravno tega smo si mislili svojega angelja varha, samo malo lepši je ta, to je res. — Tako menda se je govorilo, dokler fim ni nagovor pojasnil, kaj da pomenijo vse te stvari. Opominov sveda ni manjkalo, kakor je še Bog opominjal svoje ljudstvo, da naj gleda na svojega angelja in poslušaj njegov glas (2. Moz. 23, 21). Na te so dvignili lepo podobo, in imalu je stala blagoslovljena na določnem prostoru, kjer vlada nekako nad hišo, pozdravljajoč prihajajoče in poslovljajoč se od odhajajočih. Kak živ nank bode to za mladino! O da bi le veselje delala svojemu angelju varhu, potem se bode tudi spolnile nad njo svetopisemske besede: „Ali poslušaj njegov glas in storiš vse, kar rečem, bom sovražnik tvojim sovražnikom in jih bom tepel, ki tebe tepejo. In moj angelj pojde pred teboj (1. c. v. 22, 23). O da bi angelj varh čuval, varoval mlade neobkušene duše, in jih branil vseh napadov ter nevarnosti, ki prihajajo od hudobnega duha! To so bile želje onih, ki so angelju varhu priporočali sebe in

pa drage male. Gotovo bodo uslišane, ako bodo tudi sami podpirali angelja varha“.

Tak angelj varh in pa tako je prišel v hišo. Videti ga zamore vsakdo, kdor se ga ne boji. Prej pa ga je treba poiskati in najti. Tega sicer ne nakladamo nobenemu, pač nakladamo vsem to dolžnost, da naj se varujejo pohujšati kterelega teh msljih, kterih angelji vedno gledajo obličje nebeškega Očeta.

V Horjulu so bile preteklo nedeljo, 8. listopada, blagoslovljene nove orglje, izverstno delo g. Goršiča. K slovesnosti sta bila povabljeni prečast. gg. ljubljanska, kanonik dr. Kulavic in profesor Marn. prvi je imel slovesno sv. mašo, drugi pridigo o soglasji vernikov med seboj, z gosp. duhovnim pastirjem in z Bogom.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano. (Konec 800letnice in misijon) V ponedeljek zjutraj jela je cerkev znebiti se svoje praznične obleke. V teku dopoldneva odstranjen je bil ves kinč, kajti v kratkem imel je nastopiti spokorni čas, kateremu se spletajo pa notranji, duhovni venci in olepšave. Cerkev postala je resnobna in k pokori vabeča.

Proti poldnevu pripeljajo se preč. oo. Lazaristi iz Ljubljane prav na tihem in brez vsacega sprejema, ker so sami želeli, in sicer častiti gospodje: Ignacij Böhm, Adolf Pogorelec, Anton Geršak (iz Celja), in pozneje došel je še č. P. Jožef Meglič.

Popoldne ob dveh je bil keršanski nauk za otroke, in v torek 20. okt. zjutraj ob šestih pričel se je sv. misijon, z navadnimi obredi.

Ker je obhajanje sv. misijona več ali manj povsodi enako, zato ne bom posameznosti popisoval. Ljudstvo se je jako obilno vdeleževalo misijonskih govorov, in pritisk k spovednicam je bil zelo obilen, ter so gospodje spovedniki komaj zmagovali. Spovedovati prišli so pomagat več ali manj naslednji častiti gospodje: očeta frančiškana Jožef Bizovičar in Angelik Hribar iz Ljubljane, Jurij Dernovšek iz Želimelj, župn. France Povše iz Ježice, in več dni zapored tudi č. g. Anton Kukelj, kaplan iz Vodice. Ljudje so navadno spovednice že o poli noči ali pa še prej oblegli, in veliko jih je bilo, ki so od enega večera do drugega v cerkvi čakali, da so zamogli spoved opraviti.

Koliko neizmerno da je koristil sv. misijon, o tem ne bom nič govoril, ker mi je namen vse dogodke osemstoletnice le po vnanje popisovati. Dobrote sv. misijona vedó le tisti prav ceniti, ki so se sv. misijona v svoj dušni mir poslužili, in teh bilo je ogromno število.

Obrodil je premnogo dobrega sadu, katerega bo „spomin na sv. misijon“ zaupljivo tudi ohranil.

V petek, 30. okt., dopoldne ob desetih je bil slovesni sklep sv. misijona z blagoslovom misijonskega križa, s sklepnim govorom, slovesno veliko sv. mašo in zahvalno pesmijo: „Te Deum“.

Kakor so preč. očetje misijonarji, ki so zgoli sama ponižnost, tiho in brez šuma prišli v Šent-Vid, ravno tako tiho in brez zunanega slavljenja so mirno odšli, v sladki zavesti, da so svoje poslanje na vso moč vestno in prevredno doveršili, ki gotovo ne bode ostalo brez prav obilnega blagoslova Božjega. Bog naj prav obilno poplača preblagim gospodom misijonarjem njihov obilni trud.

Tako tedaj bila je prečastitljiva slavnost osemstoletnice tudi s tem svojim spokornim oddelkom končana. Ukljub mnogoverstnim slovesnostim in večkrat pri obilnih množicah ljudstva se vendar ves čas ni v cerkvi primerila nobena nezgoda, ampak vse se je veršilo v najlepšem, pač da, v izglednem redu.

Slavnostni odbor, sestavljen po č. g. župniku Andreju Volcu, rešil je svojo častito pa zelo težko

nalogo častno in pohvalno. V tem odboru bili so pod predsedništvom č. g. župnika gg.: kaplan Leopold Zaletel, Miroslav Tomec, Anton Belec in Valentin Zakotnik. Častita gospoda župnik in kaplan imela sta skerb za cerkvene svečanosti. G. Tomec imel je nálog sestaviti program, skerbeti za dostojno cerkveno petje, kritikovati itd. G. Belec prevzel pa je skerb za olepšavo cerkve, kateremu je verlo pomagal g. Zakotnik.

Najtežavnejši posel tedaj je imel g. Anton Belec: Z neumorno, stalno pridnostjo in z bistro glavo, olepšal je cerkev od tal do verh zvonika tako krasno in tako veličastno, da ni bilo moč nagledati se tolike lepote. Kakor veverica spenjal se je po zvonikovi strehi, obešaje vence in priterjevaje zastave in zastavice.

Koliko truda je pa še le imel pri razsvitljavi prvo in zadnjo nedeljo osemstoletnice, ko je s svojimi delavci zastaviljaval toliko stotin lučic po pročelji cerkve, po oknih in na zvoniku! Zares, verli in preblag je g. Anton Belec, dika in ponos cele fare.

Očitno pohvalo zasluži pa tudi g. Val. Zakotnik, ki je g. Belec-u pri olepšavi cerkve veliko pomagal, in se tudi sam mnogoverstno in vaestransko trudil, da se je zamogla cerkev pokazati v tako redki sijajnosti.

Pevski mešani kor farne cerkve deržal se je skoz ves čas prav možato pri vseh slovesnih sv. mašah strogo cerkvenih določil. Bilo je do dlake vse tako, kakor tirjajo dotična določila za petje pri slovesni službi Božji (za kar se vé, gre zahvala g. Tomcu. Vr.)

Tako tedaj sem popisal, se vé, da le poveršno, veličastno slavljenje šentviške osemstoletnice.

Zares veliko slave vživala je v tem po ss. odpuških posvečenem času šentviška duhovnija; toda vsa čast in hvala naj veljá le Bogu in njegovemu pričevalcu sv. Vidu, našemu farnemu patronu.

Iz Loškega potoka, 14. novembra 1885. (Slovesnost in cerkvene naprave.) — Veliko svečanost imeli smo pri nas preteklo nedeljo. Obhajali smo sv. Lenarta, varha naše farne cerkve, zahvaljeno nedeljo, in blagoslovljenje novega velikega oltarja.

Dasiravno je bilo silo slabo vreme, se je vendar te svečanosti vdeležila nenavadno velika množica po-božnega ljudstva.

Kar nas je pa še naj bolj veselilo, bilo je to, da se pri takó slabem vremenu in takó slabih in razoranih potih niso ustrašili preč. g. stolni dekan in kanonik Anton Urbas na naše povabilo priti blagoslovit novi oltar, pri kateri priliki so imeli trojnemu praznovanju jako priméren in ginljiv govor. Za to čast, katero so nam s svojim prihodom skazali in na ta način vso svečanost jako zdatno povekšati blagovolili, vé jim cela fara serčno zahvalo. Enako tudi preč. gg. župnikoma iz Blok in Sodrašice, katerih tudi niso zaderževale vse neprilike, da ne bi prijazno počastila naše fare s svojo navzočnostjo.

Preč. gosp. Ribniški dekan, ki so nam bili obljubili priti, so bili zarad neprevidene bolehnosti zaderžani; zaderžani so bili tudi nekteri drugi gospodje, ki bi nas bili radi razveselili.

Krono vsem dosedanjim obširnim in na več tisoč stoječim delom, katere smo pri fari v dobrem poldrugem letu doveršili, postavili smo z novim velikim oltarjem iz angleškega cementmramorja, ki ga je takó mojsterako izdelal g. Matija Ozbič iz Kamnika, da to najnovejše njegovo delo občuduje vsak, ki ga vidi. Ravno takó lični in terpežni so tudi cerkveni tlaki, ki jih izdeluje g. Ozbič, kakoršni tlak je on že pod preč. g. Martinom Poč-em naredil za našo farno cerkev.

Ne čudimo se toraj, da je g. Ozbič tudi iz Bohinjske Bistrice, kjer je še večji oltar memo našega izdelal, ravnokar od tamošnjega cerkvenega predstojništva v

„Slovenci“ in „Danici“ prejel prav lepo pohvalo in priporočilo, kateremu se v popolni méri pridružujemo tudi mi, ki želimo, da bi g. Ozbiču to mojstersko delo pridobilo še veliko v njegove stroko spadajočih naročil.

Anton Žgur, Janez Gregorič in Jak. Kordiš, župnik. ključarja.

Z Brezovice, 12. nov. (*Ponavljanje sv. misijona.*) Pred 2 letoma, namreč od 3. do 13. nov. 1883. smo imeli v naši fari sv. misijon. Vodili so ga č. g. lazariisti v tukajšni farni cerkvi. Obilni vapeh in prelepi sad sv. misijona, ki se je potem kazal, kakor tudi popraševanje faranov, kedaj bomo spet to prelepo slovesnost obhajali, je nagnilo našega občespoštovanega in za blagor faranov silno vnetega gospoda župnika, da so sklenili letos sv. misijon ponavljati. V ta namen so toraj naprosili č. oo., ki so radi in z veseljem sprejeli delo. Pripeljali so se v našo faro 2 nov. dopoldne, in precej ta dan popoldne je bil govor in poduk za šolarje iz vsakdanje in nedeljske šole, potem so spoved opravili, drugi dan je bil zaenkrat še en govor in potem so bili obhajani. Potem so prišle na versto dekleta, ktere so bile v četrtek dopoldne obhajane. Za dekletami pa žene, ki so prejele sv. obhajilo v nedeljo zjutraj. V nedeljo popoldne pa se je pričel misijon za mladenče in možé, ki je terpel do četrtega dopoldne. Tudi možki so se prav pridno vdeležili in so se dotične 4 dni pri vseh pobožnostih v resnici pobožno in spodbudno obnašali. Vsak dan je bilo pet sv. maš med 5. in 7. uro, ena je bila z blagoslovom. Potem je bil prvi govor, nato duhovno branje in rožni venec; ob 10 drugi govor, od 11 do drage ure popoldne je bil prosti čas. Ob 2 popoldan je bila molitev rožnega venca in križevega pota, potem tretji govor in duhovno branje. Ob 5 popoldne četrty govor in litanije z blagoslovom. Potem je šlo ljudstvo domu. Vseh govorov je bilo 38. Spovedovalo se je od 4 zjutraj do 8 zvečer. Vsa pobožnost se je obhajala 10 dni, in sicer od 2. do 12. novembra, in kouchala se je 12. novembra s prelepo procesijo s sv. Reš. Telesom, pri kateri je bila pričujoča vsa fara. Sveat sem si, da govorim iz serca mnogoštevilnih obiskovalcev sv. misijona, ako se tu očitno zahvalim č. oo. lazariistom za njih darežljivi trud, ki so ga imeli z nami, in za nauke, ki so nam jih delili v toliki meri. Vsem obiskovalcem sv. misijona pa Bog daj moč in gnado, da bi se zamogli ves čas svojega življenja ravnati po naukih sv. misijona, kar jim bo gotovo zaleglo v dušni in telesni blagor! —

Iz Hrenovic. (*Nova maša.*) 15. t. m. je tukaj obhajal svojo novo mašo č. g. Janez Slavec, iz teržaške škofije, ki je v preteklem šolskem letu tretje in četrto leto bogoslovja dokončal. Ima tukaj svoje počete stariše v cesarjevi službi. Slovesnost je ob enem veljala sv. Martinu, farnemu patronu in povzdigovalo jo je: mirno vreme, da se je zbralo ljudstva silno mnogo; prelepi cerkveni govor preč. gosp. profesorja in vodja Janeza Legat-a iz Tersta; cerkveno nenavadno petje pod vodstvom č. g. Mihaela Arkota, Hrenoviškega kaplana; spodbudno opravljanje naj svetejše daritve po gospodu novomašniku pri obilni azistenciji preč. gosp. duhovnih sobratov v krasni cerkveni obleki in v ozaljšani cerkvi. Pri kosilu je bilo svatov pol stotine in veršilo se je vse prav lepo in redno. Napitnice so veljale naj višjemu pastirju sv. Cerkve in presvitemu cesarju; premilostljivima škofoma teržaške in ljubljanske škofije, g. novomašniku, preč. g. guberniku in drugim raznim svatom, posebno pa preč. g. Edvardu Legat-u, c. k. kaplanu v Lipici, ki je malega dečka podučoval in v šolo spravil ter mu ostal vreden podpornik in prijatelj, dokler ni deček postal mašnik. Tako je bil pri kraji „dan, ki ga je Gospod napravil;“ dan dušnega

veselja in serčnega radovanja. Vas pa, č. g. novomašnik, naj Bog blagoslovi in ohrani na mnogaja leta v svojo čast in vernim v zveličanje! —

Theologisch-praktische Quartalschrift v Linzu, IV. zvezek, ta preizverstni četertletnik obsega naslednje tvarine: (Konec.)

XII. Literatur: 1) Hiptmair, Geschichte des Bisthums Linz, zur ersten Säcular Feier herausgegeben. 2) Hettinger, Aus Welt und Kirche. 3) Pözl, Kurzgefasster Commentar zu den vier hl. Evangelien, 3. Bd. 2. Theil. 4) Schmid, De Inspirationis Bibliorum vi et ratione. 5) Fabricius, Gattin und Mutter im Heidenthum, Judenthum und Christenthum. 6) Zenotty, Die Zeitgenossen: Der hl. Ordensstifter Ignatius und der Professor Martin Luther. 7) Katschthaler, Theologia dogmatica specialis. Liber III. Pars. II. De sacramentis. 8) Vykydal, Sbornik Velehradsky. 9) Kaderávek, Die christliche Philosophie, verglichen mit einigen philosophischen Systemen der Neuzeit. 10) Le fondateur de l'Institut des Frères des écoles chrétiennes. 11) Jungmann, Aesthetik, 2. Aufl. 12) Mally, Des Bischofs Victor von Vita Verfolgung der africanischen Kirche durch die Vandalen. 13) Knöpfler, Abbé Rohrbacher's Universalgeschichte der katholischen Kirche, 23. Bd. 14) Schuster, Kurze biblische Geschichte. 15) Der Clerus und die Wahlen. 16) Per aud, Oeuvres pastorales et oratoires. 17) Huck, Der erste Bussunterricht. 18) Berardi's moraltheologische Werke. 19) Schepers, Der hochw. P. Bernard Haskenscheid, der erste holändische Redemptorist. 20) Weninger, Exercitia spiritualia. 21) Bosko, Einführung der Jugend in's Tugendleben. 22) Körber, Maria im System der Heilsöconomie. 23) Evola, Europa und das Christenthum. 24) Jung, Jesus kommt! 25) Spurgeon, Illustrationen und Meditationen oder Blumen aus dem Garten eines Puritaners. 26) Frind, Im Kreuz ist Heil, 7 Fastenbetrachtungen. 27) Schneider, Das kostbare Blut Unseres Herrn. 28) Hammer, Der christliche Vater in seinem Berufe. 29) Pailer, Weihnachtslieder und Krippenspiele, 2 Bände. 30) Praxmarer, Regeln und Statuten für marianische Jünglings-Congregationen. 31) Weissenhofer, Das Passionsspiel von Vorderthirree. 32) Ahle, Geistlicher Christbaum. 33) Mueller, De nonnullis doctrinae gnosticae vestigiis. 34) Sickinger, Das höchste Gut! 35) Zur Erinnerung an Johannes Theodor Laurent, Titular-Bischof von Chersona. 36) Lehen, Ein Tag in der Einsamkeit. 37) Kieffer, Die Herrlichkeiten Unserer lieben Frau von der immerwährenden Hilfe. 38) Steinhauser, Ueber Kirchen und Kirchenbau. 39) Eine neue Portraitssammlung der Päpste. 40) Förstch, katholischer Krankenfreund. 41) Scheyring, Der hl. Wundersmann Antonius von Padua. 42) Hattler, Handbüchlein des Gebets Apostolates. 43) Hausherr, Die Herrlichkeiten des göttl. Herzens Jesu. 44) Kösterus, Der Streiter Christi. 45) Gott lenkt! Sammlung auserwählter Jugendschriften von Engelbert Fischer. 46) Fischer, Lehrreiche Vorbilder für Erstcommunicanten. 47) Koglgruber, Der Kukuk als Prophet.

XIII. Bestimmungen des bayerischen Staates über kirchenrechtliche Gegenstände. Von Präses Eduard Stingl in Straubing, Bayern: 1) Wer hat die Blitzableiter auf kirchlichen Gebäuden zu setzen? 2) Die Krankenversicherung der Arbeiter und das bayerische Armen-gesetz. 3) Entscheidungen hinsichtlich der Kirchen-trachten.

XIV. Bericht über die Erfolge der katholischen Missionen. Von Johann G. Huber in Linz.

XV. Kirchliche Zeitläufe. Von Mons. Professor Dr. Scheicher. (Konec prih.)

Gluhomutec v Lurdu. „Univers“ pripoveduje naslednjo dogodbo:

Mlaštinec iz Švice blizu bavarske meje, star 18 let, je bil gluh in mutast od rojstva. Vredil je čudeže Naše Gospe Lurške in vlekla ga je skrivna moč proti Pirenejem k Mariji Devici. Neki dan se k njemu masprotovanju svojih domačih s palico v roki napravi na pot. Na persih in na herbtu je imel napis: „Gluhomutec — grem v Lurd; pokažite mi pot.“ — Bilo je prve dni rožnika, dva mesca je božjepotnik hodil proti Lurdu z dežele v deželo, prenočevaje, kjer mu je slučaj ali velikoveč Previdnost prenočevanje oskerbela. Konečno dospè v sveto jano s palico v roki, z oprazenimi čevlji, z napol prehujeno obleko. Tudi napis, govorivši za mutca, je bil zginil: pa se tudi ni imel več prikazati, kajti mutcu je bilo govoriti. Pil je vodo, se umil pri studencu, potem se je zagnjetel med množico romarjev, ki so ondi molili, pogosto na kolenih, pogosto z rokami maskrižem. Zdaj pa zdaj se je molitev izlivala v pesni, in množice so v zberu ponavljale sklepnico lurške pesni: Ave Maria. Kar na enkrat gluhec sliši in mutec poje kakor vsi drugi: Ave Maria. Bil je ozdravljen. Bil je Bog z jasnim čudežem poplašal vero krščanskega mladenča.

Kteri bi radi merliče smodili.

V Milanu je čast. g. Jakop Skurati dal na svitlo knjigo: „Ce je dopušeno merliče žgati.“ (Se sia lecito abbruciare i morti; an liceat mortuos comburere?) Delo je dal na svitlo le, ker so ga učeni bogoslovni možje in škofje k temu priganjali.

Pisanje se bolj ozira na Laško, kajti ravno v Milanu imajo tako smodnico za mervte, kterih so pa menda še le kake tri dobili v svojo merliško „pajštvo“.

Sv. Cerkev sič: o žganji merličev ni še izrekla sodbe, vendar tega ne poterjuje, in bo morebiti o svojem času spregovorila in sodbo izrekla.

Omenjeno delce ima 224 strani v osmerki in preiskovanje je ločeno v 3 dele, pisavec namreč skazuje: 1. sožiganje mervtih se po natori studi; 2. nasprotno je šegi sv. Cerkve; 3. žganje merličev zahtevajo framaconi in njihovi pajdaši. — Knjigo priporoča terzaški škofjski list takim, ki umevajo italijanščino. Cena pri tiskarji S. Giuseppe v Milanu stane 1 gid. 25 sid. (Via S. Calacero, Nr. 9.)

Drobiž.

(Jesenska slika.)

„Vse Tobi služi.“ (Pa. 118, 91.)

(Dalja.)

„Kraljestvo božje ni jed in pijača, temuč pravilnost, mir in veselje sv. Duha.“ (Rim. 14, 17.) — Kdo pa je tisti, ki je srednik našega opravičenja, ki mir vsaja v človeško srce, in nam je pridobil pravo veselje in popolnost duha? Edino le tisti je, ki je rekel, ne! vpij je rekoč: „Ce je kdo žejen, pride naj k meni in pije“, (Jan. 7, 37), in kdor v me veruje, teklo bodo iz njega reke žive vode.“ „To je pa rekel od Duha, ki so ga imeli prejeti ti, kteri so verovali vanj.“ (J. 38, 39.)

Ali bo pa tisti nasiten, ki misli, da si bo z enim samim požirkom vode žejo ugasil? Potem bi bili oni kristjani popolni, ki pravijo: „Nekdaj sem znal vse katekizem na pamet, toda s časoma sem vse pozabil.“ Ne, ne! Le tam je pravo življenje, kjer se tudi na sunaj kaže rašča. Rasti ima kristjan vedno v čednostih in hrepeneti po kerščanski popolnosti, kakor pravi psalmist: „Kakor hrepeni jelen po studenci, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Moja duša žeja po močnem živem Bogu, kdaj pridem in te prikažem pred Božjim obličjem.“ (Pa. 42, 2—3.)

Se vé, da ni nič nasprotja med besedami modrega: „Kteri mene pijejo, še jih bodo žejalo“ (Modr. 24, 29), in med izrekom Kristusovim: „Kteri pije to vodo, večnoma ne bo ga žejalo.“ Kdor je okusil sladkost miru Božjega, „ki vse um presoga“, njega nič več ne mika po nemirnem nikdar ugasljivem hrepenenju po stvarih, ki ga upokojiti ne morejo, pa tudi živo hrepenenje po spoznavanju resnice in milosti ne pozná počitka in praznovanja. „Ker pri Tebi je življenja vir, in v Tvoji svetlobi živimo svetlobo.“ (Ps. 35, 10.)

Kolik pomen v besedah: „Vekomaj ne bo ga žejalo!“ Večna žeja neugasljiva na eni strani, a na drugi večna, neizmerna zadovoljnost. „Veselite se, in od radosti poskakujte, ker plačilo vaše je obilo v nebesih.“ (Mat. 5, 12.)

Redko kodaj, pa vendar tudi med prostim ljudstvom se sliši beseda: „Tam je bilo lepo, kakor v nebesih!“ Ali kakor pravi pesnik:

„Lipa zelenela je
Tam v dišečem gaju,
S cvetjem me posipala,
Djal sem, da sem v raji!“

Pogani so res mislili, da na onem svetu bo le nekako nadaljevanje veselja tega sveta.

Gerki so mislili, da v njih nebesih — elizijumu — bo vse življenje, kakor v tem sedanjem zemeljskem ketičku, samo bolj nežno iz izverstno, mesto vina da bodo pili rajski nektar, kakor njih olimpiški bogovi. Zato so stavili v grobove tudi lepe verče in sledice. Rimljani so isto počeli glode svojih mervtih. Poganskim Germanom so bile nebeske veselice brezkončno popivanje piva v družbi železnih hrastov tovarišev. Indijanski Černočci in Sijú v Ameriki so imeli to vero, da njih umerli najdejo na onem svetu vse polno jelenov, bivolov in druge divjačine, kjer bodo lov, kteremu so strastno vdani, z veseljem nadaljevali. Naši pradedje, poganski Slovani, so nekaj aličnega si domišljali, da bodo v raju rajali na vedno zelenih krasnih travnikih. Skoraj pri vseh ljudstvih in narodih nahajamo to vero: „Bog je človeka vstvaril neumerjočega.“ (Modr. 2, 23.) Cele tam, kjer so krivi učenci neumerjočnost tajili, kakor na Kineškem, je vendar oni neutajljivi čut v sercu človeškem prostomu ljudstvu misel navdihnil, da je treba za ranjce skerbeti. Zategadelj oni veliko barvanega papirja požigajo, češ, da s tem požiganjem časté svoje preminule. Največi kineški učenik Konfucij ne vé nič o neumerjočnosti, zato je toliko samomorivcev na Kineškem, kakor nikjer na svetu ne. Se vé, kjer ni trdne vere v neumerjočnost, tudi sedanje življenje nima prave vrednosti.

Zali in nesreča! da tudi po Evropi so začeli hudo poznehati Kineze v tej nejeveri in v samomoru. Po statističnih podatkih je leto in dan po Evropi do 22.000 samomorivcev, a oziroma na okolščino, da ne pride kaj vse na dan, smé se to število podvojiti in poprek do 50.000 letnih samomorov šteti.“ (Weiss. Apologie III, 10.) Strahevito napredujemo v — divjačnosti in surevosti!

Na tem svetu, se vé, ne raste nikjer zelišče neumerjočnosti, kakor je bilo s početka v raju drevo življenja. „Po človeku je prišel greh, in po grehu smert.“ (Rim. 5, 12.) „Bog je pahnil Adama iz raja, ter preden postavil Kerubine z ognjevim švigajočim mečem, da ne bi šel Adam k drevesu življenja.“ (I. Moz. 3, 24.) In nebeden, tudi mogočni kineški cesar Šihoanti (221 do 210 pr. Kr.) ni mogel najti poti do čudodelnega drevesa. Ta največi kineški vladar, ki je dal sezidati veliki kineški zid in prekopatí cesarski kanal, stal je nekdaj na morskem bregu in serl je tje po neizmerni morskí gladini. Neki duhovnik v spranstvu cesarjevem

pravi: Tam daleč na vzhodnih otokih raste zelišče, ki neumerjočega stori človeka, ko bi jedel ono zelišče.

Nemudoma ukaže cesar pripraviti ladije in zapove — nekim mladim, da naj se hitro odpeljejo iskat zelišče neumerjočnosti. A ko se odpeljejo, kmalo nastane hud vihar in razkropi vse ladije, le ona je nazaj prijadrala. Druge so morda prišle v Ameriko, ali zelišča zaželjenega, se vé, niso našle. (J. B. Weiss. Weltgeschichte I. str. 43.)

Človek je na svetu za nekaj trenutkov. Godi se mu kakor onemu vrabčku, ki je v hudi zimi priferčal v sobano angleškega kralja Edvina. Dobro se je tičku godilo, ki je zletaje po topli dvorani iz kota v kot še kako slaško mervico pozobal. Pa kmalo odpre nekdo veliko okno in vrabca izpod. To opazivši, reče eden kraljevih velikašev: „Svitli kralj! nam se ravno tako godi kot temu ptičku. Iz pustobnega, merzlega sveta pridemo sem na vaš kraljevi dvor, ter se malo časa grejemo pri vaši milosti, dokler nas kak skrivni zopernik ne spodje in vi nas izpodite.“ Pa to ne velja le za kraljeve služabnike, ampak za vse ljudi na svetu. Tudi mi pridemo na ta, ako ne najboljši, vendar primeroma lep svet, in ko se zavemo, se nekako prebudimo. Malo časa letamo iz kota v kot, ter si privoščimo včasih kako drobtinico, a nadloge, težave, bolezni nas stiskajo in podé iz svetá, dokler se ne odpre tisto temno okno, skoz katero je treba iti ven, proč v neznani oni svet.

Ljudovik pobožni, sin cesarja Karola velicega, je v poslednjih trenutkih življenja na smertni postelji rekel: „Ven! ven!“ Resnično ven! kajti tukaj ne moreš po smerti več hiševati. Ven! Kam pa? Kje se bo vsedel prepodeni vrabček? Kje bode razprostiral svoje peruti nadaljnega mišljenja, hrepenenja in hotenja? Kaj? Je-li naše življenje kakor neki v raznih barvah leskeči se mjlilov berbunček? Ko se ta razpoči, se zrak, ki je v njem bil, zopet združi z drugim svetnim zrakom in kapček mali pade na tla in zemlja ga pobije. Tako so mislili indijski brahmini, da se človeški duh po smerti izkadí v vesoljni svet. Taki in tem enaki nauki pa naravnost nasprotujejo besedam večnega Učenika: „Kdor od te vode pije, njega ne bo žejalo vekomaj“ — in voda, katero mu bom jaz podal, bode v njem studenec vode, ktera teče v večno življenje.“

(Dalje prihod.)

Razgled po svetu.

Zagreb. 8. t. m. umerl je Djuro Križanić, hišni prelat Nj. Svetosti, kanonik prvostolne cerkve itd., v 94. letu svojega življenja. Rojen je bil namreč l. 1792, iz plemenske rodovine Križanićev. —

Predzadnjo nedeljo je škof Janko Pavličič posvetil novi véliki oltar v stolni cerkvi. Pričujoči so bili tudi kardinal nadškof Mihalović in ban gr. Khuen-Hedervary, civilno in vojaško načelnštvo.

Persti lačna Srbija ni mogla jenjati, da je Bulgariji vojsko napovedala in se torej bratje že koljejo med saboj! Vidi se, kaj je tem ljudém razvpivana narodnost! Kakošen bode konec tega bratomorstva, kdo to vé? Že zdaj je precej kervi teklo in viditi je, da Srbija nadvladuje. — Po poslednjih naznanilih so Serbi skupili, kar so iskali: Bolgari so jih otepli, pa tudi peté jim nabrusili, da so s kervavimi glavami se vernili in tekli.

V Inemestu so 16. t. m. obertniki in delavci imeli velik shod, v katerem so se poganjali za posvečevanje nedelj in praznikov. Obravnava je bila prav živa. Zlagali so se s prošnjo dunajskega „Reformverein-a“ in sklenili so še posebno peticijo za posveče-

vanje nedelj in praznikov. (Tudi v Ljubljani bi bilo potrebno kaj takega.)

Iz Sudana naznanjajo, da Sudanci tiše proti egipovski meji. Mahdijev grob pri Hartumu je postal ogromno zbirališče prenapetežev in njegova veljava neumerno raste. Njegov plaš (oblast) je dobil kalifa Abdullah Taaši, in le-ta skazuje oblast kakor dedič Mohameda Ahmet-a (Mahdija). V hartumski orožarni je dobil silo streliva in orožja pa tvarino za izdelovanje parnikov z rokodelci vred, ter parniki vozijo in se novi delajo. Zraven tega imajo silo kamel v oblasti, kakor tudi vse ladije na Nilu do Abu-Fatmeht itd. Koliko je v tem resnice in koliko presiljave, ni lahko razločiti, kaže pa, da tudi tam utegne biti dober kos igre za leto 1886, in bati se je, da katoličanstvo ne dobi tako naglo v Sudanu zopet prostora, ako previdnost Božja neprevidoma močno vmés ne seže.

Nevi Jerk. Sv. Oče Leon XIII so poterdili sklepe cerkvenega zbora Baltimorskega. Neela sta jih bila v Rim škofo iz Klevelanda in Wayne-a. Pri slovesu teh dveh višjih pastirjev so sv. Oče razodevali veliko zadovoljnost z delom tega zbora, kakor tudi zaradi napredovanja katoliškega življenja v Ameriki.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, sv. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreča. — Neka huda pritežnost. — Mladeneč, ki mu svojci spreobrnjenje obtežujejo. — Dober prijatelj se priporoča v neki zadevi, da bi se dobro izšla. — Zatrene nekega velikega pohujšanja in sramote cele občine. — Več bolnih sorodovincev priporoča oseba za pomoč na priprošnje N. lj. G. presv. S. in sv. Jožefa. — Nevarno bolna za pomoč na prošnjo N. lj. G., sv. Jožefa in sv. Antona. Oseba za posebno dušne in telesno pomoč — ravno tako.

Zahvale.

Žena priserčno zahvalo naznanja N. lj. G. presv. Serca, da se je po opravljeni devetdnevni njeni moč od hude bolezni ozdravil, pa tudi hudo navado opustil ter zdaj zredoma domu prihaja. Bodi pa še dalje za stanovitnost v dobrotno bratovsko molitev blagim udom priporočen. Soproga.

Po priprošnji prebl. Device Marije prejela sem do sedaj brezštevilne dobrote, v vsaki sili mi je milostljivo pomagala, posebno je meni in moji sestri ta nebeška Pomočnica pri najnih skušnjah očitno pomagala; pripomogla nama je tudi potem, ko sva skušnje spolnile, hitro k dobrim službam: zatoraj si štejeve v sveto dolžnost, na tem mestu se priserčno zahvaliti presv. Sercu Jezusovemu, prebl. Materi Božji in sv. Jožefu. Bodi Njim tisuč in tisučkrat vroča zahvala!

Prosi pa še tudi v sadanji neki zadregi, da bi nama ta sv. Družina milostljivo pomagala, in prosiva pri vseh ljubljencih teh presv. Serc, pripomogajte nama s svojimi priprošnjami, da bodeva uslišani. J. S.

Koledar za prihodnji teden:

23. listop. S. Felicita. — 24. S. Krizogon. — 25. S. Katarina. — 26. S. Maver. — 27. S. Valerijan. — 28. S. Noe. — 29. Perva nedelja v Adventu. Praznik vsih svetnikov serafiškega reda. —

Iz rimskega zapisnika mučenikov.

21. prosinac.

Sv. Anastazij, menih in mučenik, je bil po rojstvu Perzijan, in ko je bil zadosti podučen v sv. keršanski veri, se je dal kerstiti v Jeruzalemu. Kmalo je vstopil kot redovnik v neki samostan blizo tega mesta. Sedem let je tam sveto preživel, potem šel na neko božjo pot Marije Device v svojo domovino. Tam so ga spoznali sorodovinci in si veliko prizadevali od sv. vere ga odverniti. Tudi Perzijski kralj Kozroes sam ga je odvrčeval z lepo in s hudo od kerščanstva, ko pa nič ni opravil, ga je obsodil k smerti. Sedemdeset stanovitnih kristjanov so vpričo njega zadavili, na zadnje pa njemu samemu odsekali glavo, katera je bila pozne s podobo svetnikovo vred v Rim prenešena in so se mnogi čudeži pri njej godili.

Sv. Blezila, vdova, učenka sv. Jeronima. Živela in umerla je v Rimu v 4. veku.

Sv. Dominik, opat samostana „Št. Dominik“ blizo Sore na Neapolitanškem. Že v mladosti je pokazal, da bo enkrat postal velik svetnik. Stopil je v red sv. Benedikta; čez nekaj časa samostanskega življenja je prosil svoje predstojnike dovoljenja, da sme živeti kot puščavnik zunaj samostana. Po prejetem dovoljenju si izvoli v stanovanje najprevo neko zapuščeno skalnato duplo, potem pa verh nekega hriba. Proti koncu svojega življenja šel je v samostan blizo Sore, kjer je tudi umerl l. 1031. Na njegovem grobu se je zgodilo mnogo čudežev.

Sv. Gaudencij, škof Novarski v gorenji Italiji, je bil že kot otrok silno pobožen in zglednega obnašanja. Sv. Ambrož mu je prerokoval, da bode enkrat postal škof, kar se je tudi res spolnilo. Umerl je l. 418.

Sv. Irena, vdova sv. mučenika Kavtula. Ko so bili rabeljni sv. Sebastiana na pol mertvega na morišču pustili, ga je ta usmiljena vdova vzela v svojo skerb, in imela še veselje, da je sv. mučenik po njeni skerbni postrežbi in s pomočjo božjo zopet okreval. Ne vé se, ali je tudi ona umerla mučeniške smerti ali ne.

Zed. Teodelinda, soproga longobardskega kralja Avtariva. Velike zaaluge za kerščansko vero si je pridobila s tem, da so po njenem prizadevanju Longobardi odstopili od krive vere Arijancev in prestopili k katoliški veri.

Sv. Vincencij, mučenik in dijakon (duhoven niže verste) na Španjakeru. Od svojega škofa je bil odločen za oznanovanje sv. vere, katero nalogo je svetnik vestno spolnoval. Nakopal si je ga s tem jezo deželnega poglavarja Dacija, kateri ga je po strašnih in dolgih mukah dal v ječo vreči, kjer je svojo blago dušo izdihnil.

Zed. Valter, plemenitaš iz Brabanta, si je izvolil red Cistercijenzev, je tedaj umerl kot ponižen, svetu neznan menih l. 1222.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Kapela v Marijanišči blagoslovljena bode 26. t. m. zjutraj ob 8. Blagoslovili jo bodo premil. gospod knezoškof in potem darovali sv. mašo. Nameravano je bilo sicer blagosloviti jo 19. t. m., to je, v praznik sv. Elizabete, ker je več razlogov bilo za ta praznik. Toda delo se ni moglo doveršiti zaradi preveliko zaprék in težav. Tudi sedaj bode doveršeno samo najpotrebniše, drugo se bode napravljalo polagoma, kakor bodo dopuščale okoliščine. Dopoldanska

slovesnost bode bolj v domačem krogu, popoldne bode pa vsakemu prosto priti v kapelo, ter bode ob 4 pridiga, potem pete litanije z blagoslovoma in darovanje za kapeline potrebe. Vhod je skozi velika hišna vrata. Povabljeni so prav vlijudno prijatelji hiše božje in ljube mladine.

Pomagajte zidati! Č. g. katehet Anton Keržič bo prihodnjo nedeljo zvečer ob šestih v sobani „katoliške družbe“ na starem tergu pričel versto govorov v prid zidanja nove hiše za katoliško rokodelsko družbo v Ljubljani. Za to bode vstopnina 20 kr. (Če pa kdo dá 20 grošev bo po naših mislih tudi veljalo!) Od g. Keržiča sme občinstvo kaj dobrega pričakovati, zlasti ker govoril bode o: človeški sreči, in ker se sreča ne da rada vjeti, bo govore nekaj nedelj nadaljeval. Bog daj tudi k temu početju srečo in obilno poslušavstva.

Prešnja. Ker mladina rada bere in ker je potrebno dati ji dobrega berila v roke, zato č. g. dr. Fr. Lampe, vodja v Marijanišči, želi napraviti domačo knjižnico, ki bi pa h krati služila tudi udom Vincencijeve družbe: tedaj prosi vse prijatelje mladine, da bi mu postregli in pomagali s pripravnimi knjigami, za ktere bode on ter gojenci prav srčno hvaležni. Zlasti bi mu dobro došla „Cecilija“ dr. sv. Mohora, da se bodo dečki lože privadili petja.

Brezvérci na brezvérec. Nedavno je bil napaden danski zdaj pa francoski načelni minister od brezvercev, kolikor gospodje pri vladi s svojim vplivom na to delajo, da se vera iz ljudstva iztrebljuje, si sami nabijajo revolverje, ki se zoper nje sprožujejo, pravi „Missbi.“

K. Pepotnik, usmiljeni brat iz St. Vida na Koroškem, je svojo biro za bolnišnico vspešno končal in se vsem dobrotnikom srčno zahvaljuje, posebno čast gg. duhovnom, za prijaznost in gostoljubnost. —

Duhovske spremembe.

V Kerški škofiji: Č. g. Janez Šavbah, dozdej provizor v Innerteuchen, je postal župnik v Šmarjeti pri Velikovcu; č. g. Matija Randelj, dozdej provizor na Suhi, pa pride za župnika v Švabek.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Andrej Lorenčič postal je provizor na Hajdinju; č. g. Filip Vihar, kaplan pri sv. Martinu pod Vurbergom. Umerli so č. gg.: Andrej Vuk, župnik na Hajdinju v 58. l.; Vinko Šišek, zlatomašnik in duhoven v pokoju, v 79. letu, in Martin Napast, župnik pri Veliki nedelji, v 40. letu svoje dobe. Naj počivajo v miru!

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Po preč. g. župn. J. Rozmanu dobrotnica 1 gld. — Č. g. župn. J. Novak 10 gld. — Č. g. duh. pastir L. Rožman 10 gld. — Preč. g. dek. M. Kožuh 10 gld. — Č. g. kapl. J. Kobilica 1 gld. — Iz Istre pod imenom: „Josepho pauperum Studiosorum“ 1 gld. 50 kr. — Č. g. župn. T. Kajdiž 2 gld. — Č. g. kapl. A. Kukelj 2 gld. — Dvé Jobri sestri 50 kr. — Č. g. kapl. J. Zevnik 1 gld. 50 kr. — Preč. g. župn. A. Žarnik 2 gld. — Č. g. Fr. Tavčar 2 gld. — Č. g. župn. Jan. M. Jereb 3 gld. — G. L. Rovnik 1 gld.

Za polkodovane po povodnji na Gorenjskem: Stara Loka po preč. g. dek. Kožuhu: Za na Dovjem 20 gld., za v Kranjski gori 15 gld., za v Ratečah 10 gld., za v Beli peči 15 gld.

(Dragi dar. prih.)